

1 Wobec jakiego podmiotu można wszcząć postępowanie upadłościowe?Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe) i postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Zgodnie z prawem krajowym można wyróżnić dwie kategorie podmiotów, w odniesieniu do których można wszcząć postępowanie upadłościowe, tj. spółki handlowe i przedsiębiorców. W odniesieniu do tych dwóch kategorii podmiotów stosuje się różne przepisy. Do spółek handlowych zaliczamy spółki jawne (*partnerships en nom collectif*), spółki komandytowe (*partnerships en commandite*) oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Postępowanie upadłościowe można wszcząć przeciwko wszystkim wymienionym powyżej kategoriom osób (fizycznych i prawnych), jednak w takim przypadku zastosowanie będą miały odmienne procedury, zasady i przepisy. Postępowanie w związku z niewypłacalnością (rozdział 13 Zbioru praw Malty) można bowiem wszcząć przeciwko spółkom jawnym i spółkom komandytowym oraz przeciwko przedsiębiorcom. Do celów postępowania w związku z niewypłacalnością spółki jawne i spółki komandytowe uznaje się za przedsiębiorców. Termin „przedsiębiorca” został zdefiniowany w rozdziale 13 i oznacza dowolną osobę, która – z racji wykonywanego zawodu – prowadzi we własnym imieniu działalność gospodarczą; termin ten obejmuje również wszelkiego rodzaju spółki handlowe.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Wobec spółek kapitałowych można wszcząć postępowanie restrukturyzacyjne w trybie art. 327–329B rozdziału 386 – ustawa o spółkach z 1995 r.

2 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było wszcząć postępowanie upadłościowe?Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Spółka kapitałowa, która nie jest w stanie regulować swoich zobowiązań, może – na podstawie stosownej uchwały zgromadzenia wspólników lub rady dyrektorów bądź na wniosek dowolnego z jej obligatariuszy, wierzyciela lub wierzycieli bądź udziałowca lub udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów – wystąpić do sądu o rozwiązanie spółki, a następnie o przeprowadzenie jej likwidacji. W tym kontekście należy spełnić następujące warunki określone w art. 214 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) rozdziału 386.

Spółkę kapitałową uznaje się za niezdolną do regulowania swoich zobowiązań:

- a) jeżeli wymagalne zadłużenie spółki pozostało w całości lub częściowo niespłacone po upływie dwudziestu czterech tygodni od dnia wykonania skierowanego przeciwko spółce tytułu wykonawczego z wykorzystaniem dowolnego środka egzekucyjnego wskazanego w art. 273 kodeksu organizacji i postępowania cywilnego; lub
- b) jeżeli zostanie udowodnione w sposób zadowalający dla sądu, że spółka nie jest w stanie regulować swoich zobowiązań, w tym również zobowiązań warunkowych i przyszłych.

Sąd zapewni stronom możliwość przedstawienia argumentów, po czym rozstrzygnie, czy istnieją przesłanki ogłoszenia upadłości – jeżeli tak, sąd nakaże rozwiązanie spółki, a za datę ogłoszenia upadłości spółki zostanie uznana data wniesienia do sądu wniosku w trybie art. 223 rozdziału 386.

W okresie między wydaniem przez sąd postanowienia o rozwiązaniu spółki w przypadku upadłości a wniesieniem do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości sąd może w dowolnym momencie powołać zarządcę tymczasowego i powierzyć mu obowiązek zarządzania majątkiem lub działalnością spółki, w zależności od uprawnień przyznanych mu przez sąd w postanowieniu, na mocy którego został on powołany. Zarządca tymczasowy pełni swoją funkcję do chwili wydania postanowienia o likwidacji lub do chwili oddalenia wniosku o przeprowadzenie likwidacji, chyba że zrezygnuje on z pełnienia powierzonej mu funkcji lub zostanie odwołany przez sąd z uzasadnionych przyczyn przed upływem tego terminu.

Upadłość – dobrowolna likwidacja z udziałem wierzycieli

Poza sytuacją opisaną powyżej spółka kapitałowa może dobrowolnie poddać się likwidacji, jeżeli członkowie rady dyrektorów spółki uznają, że aktywa spółki są niewystarczające do pokrycia jej zobowiązań – w takim przypadku zostanie zwołane zgromadzenie wierzycieli w celu powołania syndyka masy upadłości (*insolvency practitioner*) (lub komisji likwidacyjnej), który cieszy się zaufaniem wierzycieli i który będzie odpowiedzialny za przeprowadzenie likwidacji spółki bez konieczności wszczynania postępowania sądowego. Stosowne przepisy w tym zakresie zawiera rozdz. 386 art. 277 i nast.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Wniosek do sądu o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego (w rozumieniu art. 329B, rozdz. 386) może złożyć spółka na podstawie nadzwyczajnej uchwały wspólników, członkowie rady dyrektorów działający na podstawie uchwały rady dyrektorów lub wierzyciele spółki, których wierzytelności stanowią ponad połowę wszystkich wierzytelności spółki, jeżeli spółka nie jest w stanie regulować swoich zobowiązań lub jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo, że nie będzie tego w stanie uczynić. Podobnie jak powyżej, spółkę kapitałową uznaje się za niezdolną do regulowania swoich zobowiązań:

- a) jeżeli wymagalne zadłużenie spółki pozostało w całości lub częściowo niespłacone po upływie dwudziestu czterech tygodni od dnia wykonania skierowanego przeciwko spółce tytułu wykonawczego z wykorzystaniem dowolnego środka egzekucyjnego wskazanego w art. 273 kodeksu organizacji i postępowania cywilnego; lub
- b) jeżeli zostanie udowodnione w sposób zadowalający dla sądu, że spółka nie jest w stanie regulować swoich zobowiązań, w tym zobowiązań warunkowe i przyszłych.

Sąd orzeknie, czy daną spółkę należy poddać restrukturyzacji, wydając postanowienie o przywróceniu rentowności spółki w terminie dwudziestu dni roboczych od dnia wniesienia do sądu wniosku o objęcie spraw spółki zarządem na okres wyznaczony przez sąd (obecnie okres ten wynosi rok i może zostać przedłużony o kolejny rok; biorąc jednak pod uwagę przygotowywane zmiany, przewiduje się skrócenie tego okresu do czterech miesięcy z możliwością jego wydłużenia o kolejne czteromiesięczne okresy, maksymalnie do dwunastu miesięcy).

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Każdy wierzyciel, niezależnie od tego, czy jego wierzytelność jest długiem o charakterze handlowym czy długiem innego rodzaju, nawet jeżeli nie stał się on jeszcze wymagalny, może wystąpić o przeprowadzenie postępowania w związku z niewypłacalnością przed Pierwszą Izbą Sądu Cywilnego (First Hall of the Civil Court) w trybie uproszczonym przeciwko dłużnikowi lub jego pełnomocnikowi, wnosząc o wydanie orzeczenia stwierdzającego, że dany dłużnik jest niewypłacalny.

Przesłanką uznania za niewypłacalnego jest wstrzymanie spłaty zadłużenia przez dłużnika. Sąd ogłosi niewypłacalność i powoła co najmniej jednego zarządcę do wykonywania funkcji przypisanych im w kodeksie spółek handlowych (rozdział 13 Zbioru praw Malty).

3 Jakie aktywa należą do masy upadłości? W jaki sposób rozporządza się aktywami, które zostały nabyte przez dłużnika lub zostały na niego przeniesione w toku postępowania upadłościowego?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe) (w tym dobrowolna likwidacja z udziałem wierzycieli)

Likwidacja obejmie wszystkie aktywa spółki w celu pokrycia zobowiązań dłużnika. Nie dokonuje się rozróżnienia między aktywami, które już wcześniej wchodziły w skład majątku dłużnika, a aktywami, które przechodzą na dłużnika po wszczęciu postępowania upadłościowego.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

W postępowaniu w związku z niewypłacalnością prowadzonym w odniesieniu do przedsiębiorców oraz spółek jawnych i spółek komandytowych w skład majątku podlegającego likwidacji mogą wchodzić wszystkie aktywa, zarówno ruchomości, jak i nieruchomości. Po wydaniu orzeczenia o niewypłacalności upadły zostaje z mocy prawa pozbawiony możliwości rozporządzania całością swojego majątku, niezależnie od tego, czy majątek ten jest związany z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, czy też nie, z zastrzeżeniem prawa do zachowania niezbędnych środków utrzymania.

Składniki majątku wchodzi w posiadanie zarządcy, który ma z kolei prawo do ich sprzedaży lub do przeniesienia praw do tych składników majątku za zgodą sądu. Łatwo psujące się składniki majątku upadłego sprzedaje się za pośrednictwem licencjonowanego licytatora po uzyskaniu zgody sądu.

Uzyskanie zgody sądu jest również konieczne w przypadku towarów niepsujących się i innych składników majątku.

W takich okolicznościach sędzia zleci podjęcie środków, które uzna za najkorzystniejsze z punktu widzenia interesu upadłego i wierzycieli, w stosownych przypadkach upoważniając zarządcę do wznowienia działalności prowadzonej przez upadłego lub do pomnożenia jego aktywów, o ile działania te będą również leżały w interesie wierzycieli.

4 Jakie uprawnienia przysługują odpowiednio dłużnikowi i zarządcy?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Z chwilą orzeczenia przez sąd rozwiązania spółki kapitałowej z uwagi na jej upadłość sąd powołuje syndyka (*insolvency practitioner*).

Zgodnie z wymogami przewidzianymi w rozdziale 386 syndykiem musi być osoba fizyczna posiadająca uprawnienia adwokata, biegłego rewidenta lub audytora lub osoba zarejestrowana w rejestrze spółek jako właściwa do pełnienia funkcji syndyka.

Kolejne ograniczenie jest związane z faktem, że syndyk nie może sprawować zarządu w odniesieniu do spółki, jeżeli zajmował stanowisko dyrektora lub sekretarza tej spółki lub jeżeli zajmował jakiegokolwiek inne stanowisko w tej spółce lub w związku z tą spółką w dowolnym momencie w ciągu czterech lat poprzedzających rozwiązanie spółki.

Sąd dysponuje szeroko zakrojoną swobodą uznania przy wyznaczaniu osoby zobowiązanej do pokrycia wynagrodzenia syndyka. Co do zasady wynagrodzenie syndyka pokrywa się z aktywów spółki. Jeżeli jednak aktywa spółki okażą się niewystarczające, sąd może nakazać dokonanie takiej płatności innym (powiązanym) osobom w sposób określony przez sąd.

Zgodnie z art. 296 rozdz. 386 uprawnienia kadry zarządzającej spółki (członków jej rady dyrektorów i jej sekretarza) wygasają w chwili powołania syndyka, a zatem ani członkowie rady dyrektorów spółki – w tym ich przedstawiciele – ani sekretarz spółki nie będą uprawnieni do podejmowania czynności w imieniu i na rzecz spółki w likwidacji. Syndyk sprawuje pieczę lub kontrolę nad wszystkimi składnikami majątku i wszelkimi prawami, co do których istnieją uzasadnione przesłanki, by przypuszczać, że należą do spółki.

Zgodnie z art. 238 rozdz. 386 po uzyskaniu zgody sądu lub komisji likwidacyjnej syndyk w postępowaniu likwidacyjnym prowadzonym przez sąd jest uprawniony do:

- wytaczania powództw lub odpowiadania na powództwa lub do działania w imieniu i na rzecz spółki w innych postępowaniach sądowych;
- prowadzenia działalności spółki w zakresie, w jakim może to być konieczne do zapewnienia jej korzystnej likwidacji;
- wypłacania wierzycielom środków stosownie do kolejności zaspokajania ich wierzytelności ustalonej zgodnie z przepisami ustawy;
- zawierania wszelkiego rodzaju ugód lub porozumień z wierzycielami, osobami podającymi się za wierzycieli lub osobami twierdzącymi, że przysługują im roszczenia – istniejące lub przyszłe, pewne lub warunkowe, uznane lub należne w formie odszkodowania od spółki – lub roszczenie, które może stanowić podstawę do pociągnięcia spółki do odpowiedzialności, oraz do kierowania wszelkich tego rodzaju kwestii do rozstrzygnięcia w postępowaniu arbitrażowym;
- wzywania udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki lub domniemyanych udziałowców do przekazania środków oraz zawierania ugody lub porozumienia w kwestii roszczeń istniejących lub przyszłych, pewnych lub warunkowych, uznanych lub należnych w formie odszkodowania od spółki, zobowiązań i roszczeń spółki istniejących lub domniemyanych między spółką a danym udziałowcem odpowiedzialnym z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki lub domniemyanym udziałowcem lub innym dłużnikiem lub domniemyanym dłużnikiem oraz we wszelkich innych kwestiach w jakikolwiek sposób powiązanych z aktywami spółki lub likwidacją spółki lub wywierających wpływ na aktywa spółki lub na proces jej likwidacji na uzgodnionych warunkach, a także przyjmowania wszelkiego rodzaju zabezpieczenia z tytułu tego rodzaju wezwań do przekazania środków, pokrycia zadłużenia, wywiązania się z zobowiązań lub spełnienia roszczeń, jak również do umarzania całości tego rodzaju zobowiązań;
- reprezentowania spółki we wszystkich kwestiach i podejmowania wszelkich czynności niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji spółki i podziału składników jej majątku.

Ponadto sąd może – w przypadku niepowołania komisji likwidacyjnej – przyznać syndykowi prawo do wykonywania uprawnień wskazanych w lit. a) lub b) powyżej bez uprzedniego uzyskania zgody sądu.

Co do zasady syndyk w postępowaniu likwidacyjnym prowadzonym przez sąd jest uprawniony do:

- sprzedaży ruchomości i nieruchomości spółki, w tym wszelkich przysługujących jej praw, w drodze publicznej licytacji lub w drodze umowy prywatnej oraz przeniesienia prawa własności do części lub całości majątku spółki;
- podejmowania wszelkich czynności i sporządzania – w imieniu i na rzecz spółki – wszelkich aktów, pokwitowań i innych dokumentów;
- pozyskiwania wszelkich niezbędnych środków pieniężnych pod zabezpieczenie majątku spółki;
- ustanawiania pełnomocnika w celu działania w jego imieniu w charakterze syndyka do określonych celów.

Korzystanie przez syndyka z uprawnień przewidzianych w niniejszym artykule w postępowaniu likwidacyjnym prowadzonym przez sąd podlega kontroli ze strony sądu, przy czym każdy wierzyciel lub wspólnik odpowiedzialny z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki może zwrócić się do sądu w kwestii jakiegokolwiek faktycznego lub potencjalnego wykonania któregośkolwiek z tych uprawnień.

W okresie przejściowym między wydaniem przez sąd postanowienia o rozwiązaniu spółki w postępowaniu upadłościowym a wniesieniem do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli sąd powołał zarządcę tymczasowego, uprawnienia członków kadry kierowniczej spółki wygasają w zakresie, w jakim sąd powierzył takiemu zarządcy obowiązek zarządzania majątkiem lub działalnością spółki, w zależności od uprawnień przyznanych mu przez sąd w postanowieniu, na podstawie którego powołano zarządcę tymczasowego.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Jeżeli chodzi o przepisy art. 329B ust. 6 lit. a), rozdz. 386, w okresie, w którym obowiązuje postanowienie o przywróceniu rentowności (restrukturyzacji), spółka kapitałowa kontynuuje swoją zwykłą działalność pod nadzorem nadzorcy szczególnego (*special controller*).

Nadzorca szczególnie musi być osobą fizyczną, co do której sąd potwierdzi, że dysponuje ona udokumentowanymi kwalifikacjami i doświadczeniem w zarządzaniu przedsiębiorstwami, jest kompetentna do objęcia tej funkcji i wyraża zgodę na jej objęcie, a także stwierdzi brak konfliktu interesów w związku z jej powołaniem.

Wynagrodzenie nadzorca szczególnie pokrywa spółka. W postanowieniu o powołaniu nadzorca szczególnie sąd wyznacza termin nieprzekraczający dziesięciu dni roboczych od dnia wydania postanowienia o przywróceniu rentowności spółki kapitałowej, w którym spółka musi wnieść określoną kwotę pieniężną do sądu lub zapewnić inną stosowną gwarancję lub inne odpowiednie rozwiązanie, które sąd uzna za wystarczające do pokrycia wynagrodzenia nadzorca szczególnie oraz opłat związanych z jego powołaniem.

Z chwilą powołania nadzorca szczególnie zawiesza się wszelkie uprawnienia przysługujące spółce zgodnie z jakimikolwiek przepisami prawa lub zgodnie z postanowieniami jej aktu założycielskiego i statutu lub umowy spółki, chyba że nadzorca szczególnie udzieli zgody na wykonywanie takich uprawnień przez spółkę; zgoda taka może mieć charakter ogólny albo może dotyczyć ściśle określonych uprawnień. W braku takiej zgody nadzorca szczególnie przysługują wszystkie wspomniane powyżej uprawnienia.

Co do zasady nadzorca szczególnie jest uprawniony do:

- a) sprawowania pieczy lub kontroli nad wszystkimi składnikami majątku spółki kapitałowej, co oznacza, że staje się on odpowiedzialny za zarządzanie i sprawowanie nadzoru nad czynnościami podejmowanymi przez spółkę, jej działalnością gospodarczą i składnikami jej majątku;
- b) odwoływania – po uprzednim poinformowaniu sądu – dowolnego dyrektora spółki i powoływania dowolnej osoby fizycznej na stanowisko osoby zarządzającej spółką;
- c) zatrudniania osób w celu świadczenia usług operacyjnych lub administracyjnych i obciążania spółki kosztami związanymi z koniecznością pokrycia wynagrodzenia tych osób oraz kosztów związanych z ich zatrudnieniem; oraz
- d) zwoływania wszelkich zgromadzeń wspólników lub wierzycieli spółki.

Ponadto po uprzednim uzyskaniu wyraźnej zgody sądu nadzorca szczególnie jest uprawniony do:

- (i) zaciągania dowolnych zobowiązań obciążających spółkę na okres dłuższy niż sześć miesięcy;
- (ii) rozwiązywania stosunku pracy z pracownikami spółki w zakresie, w jakim uzna to za konieczne do zapewnienia kontynuowania działalności przez spółkę w całości lub części.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Jak wyjaśniono powyżej, w odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą we własnym imieniu oraz spółek osobowych prawem właściwym są przepisy tytułu kodeksu spółek handlowych dotyczącego niewypłacalności.

Jeżeli chodzi o uprawnienia zarządcy w postępowaniu w związku z niewypłacalnością, zarządcę takiego określa się mianem „administratora” (*curator*).

Termin ten odnosi się do osoby lub osób, które sąd uzna za kompetentne do rzetelnego wywiązywania się z obowiązków związanych z pełnieniem tej funkcji, przy czym administratorem może być również krewny upadłego lub jego wierzyciel.

Administrator w ramach wykonywania swoich obowiązków przejmuje cały majątek upadłego oraz wszelkiego rodzaju prawa przysługujące upadłemu.

Ponadto administrator podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu zabezpieczenia praw upadłego wobec jego dłużników, a także dokonuje wpisu w rejestrze publicznym wszelkich zastawów ustanowionych na majątku dłużników upadłego. Administrator odpowiada wobec upadłego za podejmowane przez siebie działania.

Do obowiązków administratora należy również wytaczanie powództw o zapłatę długów należnych upadłemu, ale zgodnie z prawem administratorzy nie mogą zawierać żadnych układów ani kierować żadnymi sprawami do arbitrażu bez uzyskania pisemnej zgody większości wierzycieli (biorąc pod uwagę wysokość przysługujących im wierzytelności) oraz zezwolenia sądziego.

W terminie miesiąca od wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości administrator sporządza spis inwentarza majątku upadłego.

Każdy wierzyciel ma prawo do wglądu w tego rodzaju spis, a upadły jest zobowiązany do udzielenia pomocy w jego sporządzeniu.

Spis inwentarza zawiera faktyczny wykaz składników majątku upadłego wraz z ich opisem i wyceną.

Administrator nie może rozporządzać majątkiem bez zgody sądu, a całe postępowanie jest poddane kontroli publicznej. Sporządza się wykaz zysków ze sprzedaży dokonanej przez administratora w imieniu upadłego lub spółki osobowej; należy również należycie udokumentować wszystkie rachunki i faktury. Do uprawnień sądu należy żądanie od administratorów, upadłego i wierzycieli przedstawienia pod przysięgą wszelkich informacji, jakie sąd może uznać za niezbędne.

Jeżeli chodzi o uprawnienia dłużnika (pod tym pojęciem rozumiana jest upadła osoba fizyczna lub spółka osobowa), dłużnik ma prawo nadzorować, czy administrator prowadzi sprawy związane z niewypłacalnością prawidłowo i zgodnie z prawem.

Dłużnik ma prawo do poinformowania sądu o nieprawidłowościach, jeżeli tego rodzaju czynności podejmowane przez administratora nie są zgodne z warunkami ustalonymi w orzeczeniu sądu lub jeżeli jego sprawy są prowadzone w sposób niewłaściwy.

Księgi i dokumentacja upadłego są dostępne do wglądu w każdym czasie, co oznacza również, że dłużnik ma prawo do zapoznawania się z czynnościami podejmowanymi przez administratora powołanego przez sąd, ich kontrolowania i nadzorowania.

Dłużnik jest również uprawniony na mocy prawa do otrzymywania regularnego wsparcia tytułem środków utrzymania, co oznacza, że sąd umożliwi przydzielenie dłużnikowi przez administratora środków pochodzących z jego własnego majątku, które będą stanowiły środki utrzymania dla dłużnika oraz jego rodziny, o ile nie istnieje domniemanie, że upadły działał w sposób nieuczciwy.

5 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było dokonać potrącenia wierzytelności?

Postępowanie upadłościowe i postępowanie restrukturyzacyjne (spółki kapitałowe) / postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Zgodnie z rozdziałem 459 wszelkie postanowienie dotyczące nettingu upadłościowego lub wszelkie inne postanowienia umowne przewidujące potrącenie lub kompensowanie kwot należnych od jednej ze stron na rzecz drugiej strony w odniesieniu do kredytów wzajemnych, długów wzajemnych lub innych wzajemnych transakcji lub dotyczące tych kwestii są wykonalne zgodnie z ich warunkami, zarówno przed wystąpieniem stanu niewypłacalności lub ogłoszeniem upadłości, jak i w późniejszym terminie, w odniesieniu do długów wzajemnych, kredytów wzajemnych lub innych wzajemnych transakcji, które zaciągnięto lub przeprowadzono przed wystąpieniem stanu niewypłacalności u jednej ze stron lub ogłoszeniem upadłości przez jedną ze stron, wobec:

- a) stron umowy;
- b) każdego poręczyciela lub każdej osoby udzielającej zabezpieczenia na rzecz którejkolwiek ze stron umowy;
- c) zarządcy, syndyka, administratora, nadzorca, nadzorca szczególnie lub jakiegokolwiek innego podmiotu działającego na rzecz którejkolwiek ze stron umowy; oraz
- d) wierzycieli stron umowy.

Powyższe zasady nie mają zastosowania do żadnych umów w zakresie nettingu upadłościowego, które zawarto w czasie, w którym druga strona wiedziała lub powinna była wiedzieć o złożeniu wniosku o rozwiązanie i likwidację spółki kapitałowej z powodu upadłości lub o tym, że spółka kapitałowa podjęła kroki formalne zgodnie z prawem właściwym w celu doprowadzenia do jej rozwiązania i likwidacji z powodu upadłości.

Nie mają one również zastosowania wówczas, gdy upadła strona jest osobą fizyczną (a nie przedsiębiorcą) lub spółką handlową inną niż spółka kapitałowa (spółką jawną lub spółką komandytową), a druga strona wiedziała lub powinna była wiedzieć o zdarzeniach o tym samym charakterze, co zdarzenia wskazane w poprzednim akapicie, związanych z upadłą stroną.

Żadnego uprawnienia lub pełnomocnictwa przyznanego w umowie w zakresie wykonania jakiegokolwiek postanowienia dotyczącego nettingu upadłościowego nie można odwołać poprzez złożenie oświadczenia o niewypłacalności lub upadłości przez jakąkolwiek inną stronę umowy.

Rozdział ten stanowi ponadto, że niezależnie od przepisów jakiegokolwiek innego prawa krajowego nic nie ogranicza ani nie opóźnia zastosowania żadnego z postanowień umownych przewidujących potrącenie lub kompensowanie, które w przeciwnym wypadku byłyby skuteczne, lub dotyczących potrącenia lub kompensowania, przy czym żadne orzeczenie wydane przez sąd, żaden warrant, nakaz sądowy ani inne podobne orzeczenie wydane przez sąd lub inny organ ani żadne postępowanie nie wywołują skutków w tym względzie. Niezależnie jednak od postanowień zawartych w niniejszym akapicie żadna przesłanka nie może uniemożliwić zastosowania jakiegokolwiek innego prawa, które sprawiłoby, że kompensowanie lub potrącenie w danym przypadku byłoby nieskuteczne z powodu oszustwa lub z jakichkolwiek innych podobnych względów, ani zapewnić skuteczności kompensowania lub potrącenia, jeżeli jakiegokolwiek postanowienie umowy zawartej między zainteresowanymi stronami powodowałoby nieważność kompensowania lub potrącenia z powodu oszustwa lub z jakiegokolwiek innego podobnego względu.

Prawo przewiduje, że strony umowy mogą zgodnie z prawem:

uzgodnić dowolny system lub mechanizm, który umożliwiłby im przekształcenie zobowiązania niepieniężnego w zobowiązanie pieniężne o równoważnej wartości oraz wycenę takiego zobowiązania do celów jakiegokolwiek potrącenia lub kompensowania;

uzgodnić kurs wymiany lub inną metodę wykorzystywaną do ustalenia kursu wymiany, który będzie stosowany w celu przeprowadzenia wszelkich potrąceń lub dokonania kompensacji, jeżeli kwoty, w stosunku do których należy zastosować potrącenie lub kompensowanie, są wyrażone w różnych walutach, oraz ustalić walutę, w której należy dokonać płatności kwoty netto;

uzgodnić, że dowolne transakcje lub inne czynności przeprowadzone zgodnie z jakąkolwiek umową, określone indywidualnie lub przez odniesienie do rodzaju lub klasy transakcji lub czynności, traktowane są jako pojedyncza transakcja lub czynność do celów związanych z postanowieniami umownymi dotyczącymi potrącenia lub kompensowania i że wszystkie tego rodzaju transakcje lub operacje traktowane są jako pojedyncza transakcja lub czynność przeprowadzana przez strony lub ewentualnego zarządcę, syndyka, administratora, nadzorcę lub nadzorcę szczególnego lub inny podmiot działający na rzecz stron oraz dowolny sąd.

6 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na obowiązujące umowy, których stroną jest dłużnik?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Przepisy art. 303 rozdz. 386 przewidują, że przywileje, zastawy (*hypothec*) lub inne obciążenia, przeniesienie własności lub inne rodzaje rozporządzenia majątkiem lub prawami oraz wszelkie płatności, czynności egzekucyjne lub inne czynności odnoszące się do majątku lub praw dokonane lub przeprowadzone przez spółkę kapitałową lub w stosunku do spółki kapitałowej oraz wszelkie zobowiązania zaciągnięte przez spółkę kapitałową **w terminie sześciu miesięcy od dnia rozwiązania spółki kapitałowej** uznaje się za nieuczciwe uprzywilejowanie wierzycieli niezależnie od tego, czy tego rodzaju transakcja ma charakter odpłatny, czy nieodpłatny, jeżeli jest to transakcja zawierana **poniżej wartości rynkowej** lub jeżeli **zapewnia ona uprzywilejowanie**. W tego rodzaju przypadkach (w przypadku nieuczciwego uprzywilejowania) transakcja jest nieważna.

Zaniżenie wartości definiuje się w następujący sposób:

a) spółka kapitałowa zawiera transakcję poniżej wartości rynkowej, jeżeli:

- (i) spółka kapitałowa dokonuje darowizny lub zawiera transakcję na warunkach, zgodnie z którymi nie otrzyma w zamian żadnej zapłaty; lub
- (ii) spółka kapitałowa zawiera transakcję, w przypadku której wysokość zapłaty wyrażona w środkach pieniężnych lub w ich odpowiednikach jest znacznie niższa niż wysokość wyrażona w środkach pieniężnych lub w ich odpowiednikach zapłaty uiszczonej przez spółkę kapitałową.

Uprzywilejowanie definiuje się w następujący sposób:

b) spółka kapitałowa uprzywilejowuje osobę, jeżeli:

- (i) osoba ta jest jednym z wierzycieli spółki kapitałowej, udziela zabezpieczenia lub jest gwarantem w odniesieniu do jakichkolwiek długów spółki kapitałowej lub innych ciążących na niej zobowiązań; oraz
- (ii) spółka kapitałowa podejmuje wszelkie czynności lub zezwala na podjęcie wszelkich czynności, których skutek w obydwu sytuacjach polega na zapewnieniu tej osobie pozycji, która w przypadku likwidacji spółki kapitałowej z powodu upadłości byłaby korzystniejsza niż pozycja, w jakiej osoba ta znalazłaby się w braku działania lub zaniechania.

Wyjątek od powyższego stanowi sytuacja, w której osoba, na rzecz której dokonano, przeprowadzono lub zrealizowano transakcję, udowodni, że nie wiedziała ani nie miała powodu, by przypuszczać, że spółka kapitałowa zostanie rozwiązana z powodu upadłości.

Nie istnieje żaden przepis z wyjątkiem powyższego, który miałby bezpośredni skutek dla umów.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Żadne przepisy doraźne (*ad-hoc enactments*) nie regulują skutków postępowania restrukturyzacyjnego w odniesieniu do umów.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Zgodnie z kodeksem spółek handlowych, w szczególności z jego art. 485, każdą czynność polegającą na przeniesieniu tytułu własności lub każde zaciągnięte zobowiązanie lub odrzucenie spadku dokonane przez upadłego pod tytułem darmym lub odpłatnym, których celem jest oszukanie wierzycieli, można unieważnić.

W przeciwieństwie do ustawy o spółkach kapitałowych kodeks spółek handlowych nie określa terminu, jaki został wskazany w art. 303, rozdz. 386 Zbioru praw Malty.

Jeżeli w wymienionych powyżej przypadkach zostanie udowodnione, że upadły wiedział o istnieniu okoliczności dających podstawy do złożenia oświadczenia o niewypłacalności, czynności takie można unieważnić.

7 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na postępowania wszczęte przez poszczególnych wierzycieli (z wyłączeniem zawisłych spraw sądowych)?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Po wszczęciu postępowania upadłościowego (rozwiązanie spółki kapitałowej orzeczeniem sądowym z powodu upadłości) nie można **wytaczać** powództw ani **wszczynać** postępowań (**zakaz wszczynania postępowań**) przeciwko spółce kapitałowej ani w odniesieniu do jej majątku, chyba że za zgodą sądu oraz na warunkach ustalonych przez sąd. Prawo nie określa, w których sprawach sąd zezwoliłby na wytoczenie powództwa lub kontynuowanie postępowania sądowego przez wierzyciela, jednak co do zasady w toku postępowania upadłościowego majątkiem spółki kapitałowej zarządza się w zorganizowany sposób na korzyść wszystkich wierzycieli i poszczególni wierzyciele nie powinni mieć możliwości uzyskania korzyści poprzez wytoczenie powództwa przeciwko spółce.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Prawo krajowe przewiduje możliwość zawieszenia postępowania restrukturyzacyjnego (w sprawie przywrócenia rentowności spółki kapitałowej). Przepisy art. 329B ust. 4 rozdz. 386 stanowią, że po złożeniu wniosku o restrukturyzację (o przywrócenie rentowności spółki kapitałowej), o ile go nie oddalono, lub w toku procedury w przywracania rentowności spółki kapitałowej:

- a) zawiesza się wszelkie wnioski o likwidację oczekujące na rozpoznanie oraz możliwość składania nowych wniosków;
- b) nie można wydać ani wykonać żadnego orzeczenia o rozwiązaniu i wynikającej z niego likwidacji spółki kapitałowej;
- c) zawiesza się egzekucję roszczeń o charakterze pieniężnym wobec spółki kapitałowej oraz naliczanie od nich jakichkolwiek odsetek;
- d) w okresie trwania umowy najmu żaden wynajmujący ani inna osoba, na rzecz której płatny jest czynsz, nie może skorzystać z prawa do rozwiązania umowy najmu w odniesieniu do pomieszczeń wynajmowanych spółce kapitałowej w związku z niewypelnianiem przez spółkę kapitałową jakiegokolwiek warunku umowy najmu tych pomieszczeń, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe;
- e) nie można podjąć żadnych kroków w celu wykonania zabezpieczenia ustanowionego na majątku spółki kapitałowej lub przywrócenia posiadania rzeczy znajdujących się w posiadaniu spółki kapitałowej na mocy umowy najmu z opcją zakupu, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe;
- f) nie można zastosować żadnego środka służącego zabezpieczeniu interesu prawnego ani środka egzekucyjnego wskazanego w rozdziale 16 kodeksu organizacji i postępowania cywilnego w stosunku do spółki kapitałowej lub jej majątku, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe;
- oraz
- g) nie można wszcząć ani kontynuować postępowania sądowego przeciwko spółce kapitałowej lub w odniesieniu do jej majątku, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Zgodnie z rozdz. 13 art. 500 w toku postępowania w związku z niewypłacalnością prowadzonemu przeciwko przedsiębiorcy lub spółce osobowej po powołaniu administratora przez sąd wszystkie powództwa wytoczone przeciwko osobie i majątkowi upadłego można wytaczać tylko przeciwko administratorowi/administratorom, a nie przeciwko samemu upadłemu lub upadłej spółce osobowej.

Wierzyciel ma prawo dowiedzieć się, sprawdzić i zweryfikować, w jaki sposób administrator prowadzi sprawy upadłego, a także wystąpić do sądu w przypadku naruszenia jego praw przez administratora/administratorów.

W toku postępowania restrukturyzacyjnego sąd może wedle własnego uznania wydać postanowienie tymczasowe w celu zapewnienia czasu potrzebnego na poprawę sytuacji upadłego / spółki osobowej.

W przeciwieństwie jednak do postępowania dotyczącego przywrócenia rentowności spółki kapitałowej wierzyciele wciąż mogą wytaczać powództwa przeciwko administratorowi reprezentującemu upadłego przedsiębiorcę lub upadłą spółkę osobową.

8 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na dalsze rozpoznanie sprawy sądowej zawisłej w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Po wszczęciu postępowania upadłościowego (rozwiązanie spółki kapitałowej orzeczeniem sądowym z powodu upadłości) nie można **kontynuować** żadnego powództwa ani postępowania (**nakaz zawieszenia**) przeciwko spółce kapitałowej lub w odniesieniu do jej majątku, chyba że za zgodą sądu oraz na warunkach ustalonych przez sąd. Prawo nie określa, w których sprawach sąd zezwoliłby na wytoczenie powództwa lub kontynuowanie postępowania sądowego przez wierzyciela, jednak co do zasady w toku postępowania upadłościowego majątkiem spółki kapitałowej zarządza się w zorganizowany sposób na korzyść wszystkich wierzycieli i poszczególni wierzyciele nie powinni mieć możliwości uzyskania korzyści poprzez wytoczenie powództwa przeciwko spółce.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Prawo krajowe przewiduje możliwość zawieszenia postępowania restrukturyzacyjnego (w sprawie przywrócenia rentowności spółki kapitałowej). Przepisy art. 329B ust. 4 rozdz. 386 stanowią, że po złożeniu wniosku o restrukturyzację (o przywrócenie rentowności spółki kapitałowej), o ile go nie oddalono, lub w toku procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej:

- a) zawiesza się wszelkie wnioski o likwidację oczekujące na rozpoznanie oraz możliwość składania nowych wniosków;
- b) nie można wydać ani wykonać żadnego orzeczenia o rozwiązaniu i wynikającej z niego likwidacji spółki kapitałowej;
- c) zawiesza się egzekucję roszczeń o charakterze pieniężnym wobec spółki kapitałowej oraz naliczanie od nich jakichkolwiek odsetek;
- d) w okresie trwania umowy najmu żaden wynajmujący ani inna osoba, na rzecz której płatny jest czynsz, nie może skorzystać z prawa do rozwiązania umowy najmu w odniesieniu do pomieszczeń wynajmowanych spółce kapitałowej w związku z niewypelnianiem przez spółkę kapitałową jakiegokolwiek warunku umowy najmu tych pomieszczeń, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe;
- e) nie można podjąć żadnych kroków w celu wykonania zabezpieczenia ustanowionego na majątku spółki kapitałowej lub przywrócenia posiadania rzeczy znajdujących się w posiadaniu spółki kapitałowej na mocy umowy najmu z opcją zakupu, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe;
- f) nie można zastosować żadnego środka służącego zabezpieczeniu interesu prawnego ani środka egzekucyjnego wskazanego w rozdziale 16 kodeksu organizacji i postępowania cywilnego w stosunku do spółki kapitałowej lub jej majątku, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe;
- oraz
- g) nie można wszcząć ani kontynuować postępowania sądowego przeciwko spółce kapitałowej lub w odniesieniu do jej majątku, chyba że za zgodą sądu oraz pod warunkami, jakie sąd uzna za właściwe.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

W przepisach prawa krajowego zawartych w kodeksie spółek handlowych nie przewidziano żadnej możliwości zawieszenia postępowania. Na wniosek administratora można jednak zwrócić się do sądu, aby wniesiony do sądu wniosek został rozpoznany przez tego samego sędziego, który prowadzi postępowanie w związku z niewypłacalnością, w celu zapewnienia sędziemu możliwości zarządzania sprawami upadłego i prowadzenia spraw upadłego, w celu ochrony praw i obowiązków upadłego oraz w celu zapewnienia rozpoznania sprawy i wydania postanowienia w kwestii praw, o których mowa we wniosku wniesionym przez wierzyciela.

9 Czym charakteryzuje się co do zasady udział wierzycieli w postępowaniu upadłościowym?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Wierzyciele mogą przystępować do postępowania upadłościowego, jeżeli uprawdopodobnią interes prawny i wówczas będą mogli zgłaszać twierdzenia w postępowaniu przed sądem.

O toczącym się postępowaniu wierzycieli informuje zarządca, który zwołuje również zgromadzenia, podczas których mogą oni przedstawiać swoje opinie w sprawie.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Przepisy rozdz. 386 art. 329B stanowią wyrażnie, że zarówno sąd, jak i nadzorca szczególnie są zobowiązani m.in. do działania w najlepszym interesie wierzycieli.

Nadzorca szczególnie jest również zobowiązany do zwołania zgromadzenia wierzycieli, z których pierwsze musi się odbyć najpóźniej w terminie miesiąca od daty powołania nadzorcy.

Podczas takich zgromadzeń nadzorca szczególnie jest zobowiązany do powołania wspólnej rady wierzycieli i wspólników spółki, która będzie odpowiedzialna za doradzanie nadzorcy szczególnie i udzielanie mu wsparcia w zakresie zarządzania sprawami, działalnością i składnikami majątku spółki oraz przy przywracaniu jej rentowności.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Wierzyciele mogą przystępować do postępowania w związku z niewypłacalnością, jeżeli uprawdopodobnią interes prawny i wówczas będą mogli zgłaszać twierdzenia w postępowaniu przed sądem.

O toczącym się postępowaniu wierzycieli informuje administrator, który zwołuje również zgromadzenia, podczas których mogą oni przedstawiać swoje opinie w sprawie.

Wierzyciele są również uprawnieni do głosowania w sprawie zaproponowanego planu podziału – zatwierdzenie planu wymaga uzyskania zgody wierzycieli, których wierzytelności wynoszą trzy czwarte wszystkich wierzytelności i którzy udowodnili swoje roszczenie.

10 W jaki sposób zarządca może wykorzystać aktywa masy upadłości dłużnika lub nimi rozporządzać?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Zarządca może sprzedać składniki majątku spółki, uzyskując najkorzystniejszą ofertę dla spółki.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Nadzorca szczególnie może zbyć składniki majątku spółki wyłącznie po uzyskaniu wyrażnej zgody sądu lub zgodnie z planem przywracania rentowności zatwierdzonym następnie przez sąd z poprawkami lub bez poprawek. Sąd każdorazowo określi lub zatwierdzi metodę zbycia składników majątku spółki.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

W toku postępowania w związku z niewypłacalnością administrator zbywa składniki majątku spółki, uzyskując najkorzystniejszą ofertę dla spółki, po uzyskaniu zgody sądu.

Przy przywracaniu rentowności spółki osobowej lub upadłego zgodnie z rozdz. 13 art. 498 administrator musi przestrzegać postanowień planu przywracania rentowności, przy czym sędzia dysponuje szeroko zakrojoną swobodą uznania przy zarządzaniu podjęcia takich działań, jakie uzna za najkorzystniejsze, biorąc pod uwagę interes upadłego i wierzycieli.

Wierzyciel może jednak wyrazić sprzeciw wobec takiej swobody uznania sędziego, jeżeli uprawdopodobni, że zarządzane działania nie leżą w interesie wierzycieli.

11 Jakie wierzytelności mogą być zgłoszone do masy upadłości dłużnika oraz w jaki sposób traktuje się roszczenia powstałe po wszczęciu postępowania upadłościowego?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Nie dokonuje się żadnego rozróżnienia między roszczeniami wniesionymi po wszczęciu postępowania upadłościowego a roszczeniami istniejącymi przed wszczęciem tego postępowania. Jeżeli w toku postępowania upadłościowego okaże się jednak, że składniki majątku spółki są niewystarczające do pokrycia jej zobowiązań, sąd może wydać postanowienie w sprawie kolejności pokrywania z majątku spółki kosztów, opłat i wydatków poniesionych w związku z rozwiązaniem i likwidacją spółki – w takim przypadku sąd uwzględnia następującą ogólną kolejność pokrywania kosztów:

- wydatki należycie naliczone lub poniesione przez syndyka lub zarządcę w związku z zachowaniem, likwidacją lub windykacją jakichkolwiek składników majątku spółki;
- wszelkie inne wydatki poniesione lub płatności zrealizowane przez syndyka lub z jego upoważnienia, uwzględniając wydatki poniesione lub płatności zrealizowane w związku z prowadzeniem spraw spółki;
- w stosownych przypadkach, wynagrodzenie zarządcy tymczasowego;
- koszty poniesione przez wnioskodawcę oraz dowolną inną osobę wskazaną we wniosku, które zostały dopuszczone przez sąd;
- w stosownych przypadkach, wynagrodzenie specjalnego zarządzającego;
- wszelkie kwoty należne na rzecz osoby zatrudnionej w celu sporządzenia bilansu likwidacyjnego lub sprawozdania finansowego lub osoby udzielającej wsparcia przy sporządzaniu takiego bilansu lub sprawozdania;
- wszelkie wskazane w postanowieniu sądu środki na pokrycie kosztów wniesienia wniosku o zwolnienie z obowiązku przekazania bilansu likwidacyjnego lub przedłużenie terminu na przekazanie takiego bilansu;
- wszelkie niezbędne wydatki poniesione przez zarządcę w toku sprawowanego przez niego zarządu, w tym wszelkie wydatki poniesione przez członków komisji likwidacyjnej lub ich pełnomocników i zatwierdzone przez zarządcę;
- wynagrodzenie wszelkich osób zatrudnionych przez zarządcę w celu świadczenia jakichkolwiek usług na rzecz spółki kapitałowej zgodnie z wymaganiami lub zezwoleniami zawartymi w rozdziale 386;
- wynagrodzenie syndyka oraz zarządcy.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Nie dotyczy.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Nie dokonuje się żadnego rozróżnienia między roszczeniami wniesionymi po wszczęciu postępowania w związku z niewypłacalnością a roszczeniami istniejącymi przed wszczęciem tego postępowania. Jeżeli w toku postępowania w związku z niewypłacalnością okaże się jednak, że składniki majątku spółki są niewystarczające do pokrycia jej zobowiązań, sąd może wydać postanowienie w sprawie kolejności pokrywania z majątku spółki kosztów, opłat i wydatków poniesionych w związku z rozwiązaniem i likwidacją spółki – w takim przypadku sąd uwzględnia następującą ogólną kolejność pokrywania kosztów:

- wydatki należycie naliczone lub poniesione przez administratora w związku z zachowaniem, likwidacją lub windykacją jakichkolwiek składników majątku spółki;
- wszelkie inne wydatki poniesione lub płatności zrealizowane przez administratora lub z jego upoważnienia, uwzględniając wydatki poniesione lub płatności zrealizowane w związku z prowadzeniem spraw spółki;
- w stosownych przypadkach, wynagrodzenie administratora;
- koszty poniesione przez wnioskodawcę oraz dowolną inną osobę wskazaną we wniosku, które zostały dopuszczone przez sąd;
- w stosownych przypadkach, wynagrodzenie specjalnego zarządzającego i urzędnika rejestrowego;
- wszelkie kwoty należne na rzecz osoby zatrudnionej w celu sporządzenia bilansu likwidacyjnego lub sprawozdania finansowego lub osoby udzielającej wsparcia przy sporządzaniu takiego bilansu lub sprawozdania;

g) wszelkie wskazane w postanowieniu sądu środki na pokrycie kosztów wniesienia wniosku o zwolnienie z obowiązku przekazania bilansu likwidacyjnego lub przedłużenie terminu na przekazanie takiego bilansu;

h) wszelkie niezbędne wydatki poniesione przez administratora w toku sprawowanego przez niego zarządu, w tym wszelkie wydatki poniesione przez członków ewentualnej komisji likwidacyjnej lub ich pełnomocników i zatwierdzone przez administratora.

Po pokryciu tych kosztów wierzytelności wierzycieli zabezpieczonych zaspokajają się zgodnie z datą rejestracji ich roszczenia; po zaspokojeniu wierzytelności wszystkich wierzycieli zabezpieczonych zaspokajają się wszystkich pozostałych wierzycieli zgodnie z kolejnością rejestracji. Jeżeli składniki majątku spółki okażą się niewystarczające do zaspokojenia tych ostatnich wierzycieli (wierzycieli niezabezpieczonych), wierzytelności takich wierzycieli będą zaspokajane na zasadzie równorzędności.

12 Jakie zasady obowiązują przy zgłaszaniu, weryfikacji i uznaniu wierzytelności?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Zarządca uznaje roszczenia według własnego uznania. Nie istnieją żadne przepisy szczególne regulujące sposób zgłaszania roszczeń. Należy podkreślić, że ilekroć powołano syndyka jako zarządcę, roszczenia zgłasza się na następującym formularzu:

SYNDYK

adres do doręczeń: MFSA

Notabile Road

Attard, BKR3000

Szczegółowe dane rozwiązywanej spółki kapitałowej				
1	Firma i numer rejestracyjny			
2	Data rozwiązania spółki			
Szczegółowe dane wierzyciela				
3	Imię i nazwisko / numer rejestracyjny			
4	Adres			
5	Adres e-mail			
6	Nr telefonu stacjonarnego/komórkowego		/	
Szczegółowe informacje na temat zadłużenia				
7	Całkowita kwota roszczenia, uwzględniając wszelkie nieskapitalizowane odsetki należne na dzień rozwiązania spółki			
8	Całkowita kwota nieskapitalizowanych odsetek należnych na dzień rozwiązania spółki			
9	Opis pochodzenia długu wraz z wszelkimi istotnymi datami			
			(w razie konieczności należy dołączyć dodatkowe strony)	
10	Szczegółowe informacje o dokumentach lub innych dowodach na poparcie roszczenia (należy załączyć uwierzytelnione odpisy tych dokumentów i kolejno je ponumerować)			
			(w razie konieczności należy dołączyć dodatkowe strony)	
Szczegółowe informacje o (ewentualnym) zabezpieczeniu				
11	Opis rodzaju udzielonego/otrzymanego zabezpieczenia			
			(w razie konieczności należy dołączyć dodatkowe strony)	
12	Data udzielenia/otrzymania zabezpieczenia			
13	Kwota zabezpieczonego zadłużenia			
Oświadczenie wierzyciela				
14	Ja, niżej podpisany(-a), niniejszym oświadczam, że informacje zawarte w niniejszym formularzu są – według mojej najlepszej wiedzy – prawdziwe, prawidłowe i kompletne:			
	Podpis wierzyciela	Imię i nazwisko (zapisane wielkimi literami)	Numer dowodu tożsamości	
15	W przypadku składania podpisu w imieniu osoby prawnej należy wypełnić poniższe pole: W imieniu i na rzecz _____ Numer rejestracji _____, działając w charakterze _____.			

Jeżeli chodzi o termin na wniesienie tego rodzaju roszczeń, zgodnie z art. 255 rozdz. 386 sąd jest uprawniony do wyznaczenia terminu, w którym wierzyciele muszą udowodnić swoje wierzytelności lub roszczenia – wierzyciele nie będą brani pod uwagę przy dokonywaniu podziału majątku spółki, dopóki nie udowodnią takich wierzytelności.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Żadne przepisy doraźne nie regulują skutków postępowania restrukturyzacyjnego w kwestii zgłaszania, weryfikacji i dopuszczania roszczeń.

13 Jakie zasady obowiązują przy podziale funduszy masy upadłości? W jaki sposób ustala się hierarchę roszczeń i praw wierzycieli?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Należy podkreślić, że w odniesieniu do upadłości w prawie maltańskim nie określono w definitywny sposób kolejności zaspokajania wierzycieli, ponieważ przepisy w tym zakresie nie znajdują się w jednym konkretnym akcie prawnym, ale są rozproszone w różnych aktach prawnych. Przepisy regulujące kolejność zaspokajania wierzytelności przedstawiono poniżej.

Przepisy art. 302 rozdz. 386 stanowią, że w przypadku likwidacji spółki kapitałowej, której aktywa są niewystarczające do zaspokojenia jej zobowiązań, prawa wierzycieli zabezpieczonych i niezabezpieczonych oraz kolejność ich zaspokajania regulują aktualnie obowiązujące przepisy.

Przepisy art. 535 rozdz. 13 stanowią również, że kolejność zaspokajania wierzycieli, na rzecz których ustanowiono zastawy, przywileje lub inne obciążenia, regulują aktualnie obowiązujące przepisy.

Zarówno przepisy art. 535 rozdz. 13, jak i art. 302 rozdz. 386 stanowią, że kolejność zaspokajania wierzycieli regulują aktualnie obowiązujące przepisy.

Zgodnie z prawem maltańskim zasada równorzędności jest pośrednio określona w art. 1996 kodeksu cywilnego (rozdział 16 Zbioru praw Malty), który stanowi, że zgodnymi z prawem przesłankami uprzywilejowania jest ustanowienie przywileju, zastawy oraz przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Prawo maltańskie stanowi również, że wierzyciel może w sposób zgodny z prawem podporządkować, odroczyć lub w inny sposób zmodyfikować swoje

aktualne lub przyszłe prawa do dochodzenia spłaty wierzytelności, egzekucji wierzytelności oraz prawa do zajmowania określonej pozycji w hierarchii zaspokajania wierzytelności lub dowolne inne podobne istniejące lub przyszłe prawa bądź zrzec się takich praw na rzecz innej osoby. Wierzyciel może dokonać takiego podporządkowania, odroczenia, zrzeczenia się i modyfikacji lub podjąć inne podobne działanie na rzecz dowolnej osoby w drodze jednostronnego oświadczenia woli lub w drodze umowy z tą osobą, którą może być również inny wierzyciel, niezależnie od tego, czy w momencie zawierania takiej umowy lub dokonywania takiego oświadczenia wierzyciel został już ustalony, czy też nie.

Zawarcie umowy prowadzi do zmiany kolejności zaspokajania wierzycieli. W związku z powyższym w braku przywilejów, zastawów lub przypadków przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza dłużnicy będą traktowani w taki sam sposób.

Dlatego też w tym kontekście należy zapoznać się z treścią poszczególnych ustaw szczegółowych, które przyznają uprzywilejowane traktowanie określonym roszczeniom, jak np. ustawa o podatku od wartości dodanej (rozdział 406 Zbioru praw Malty), ustawa o zatrudnieniu i stosunkach pracy (rozdział 452 Zbioru praw Malty) czy ustawa o zabezpieczeniu społecznym (rozdział 318 Zbioru praw Malty).

Art. 62 ustawy o VAT stanowi, że:

„Główny inspektor podatkowy będzie posiadał szczególny przywilej w stosunku do majątku składającego się na działalność gospodarczą osoby, jeżeli chodzi o wszelkie podatki należne od tej osoby zgodnie z przepisami niniejszej ustawy; wspomniany podatek – niezależnie od jakichkolwiek przepisów innych ustaw – musi zostać uiszczony przed długami o jakimkolwiek stopniu uprzywilejowania; nie dotyczy to jednak długu objętego przywilejem ogólnym oraz długu, o którym mowa w art. 2009 lit. a) lub b) kodeksu cywilnego”.

Art. 20 ustawy o zatrudnieniu i stosunkach pracy stanowi, że:

„Niezależnie od przepisów jakiegokolwiek innej ustawy, wszelkie roszczenia pracowników względem pracodawcy dotyczące wypłaty należnego wynagrodzenia za okres maksymalnie trzech ostatnich miesięcy, wypłaty ekwiwalentu z tytułu urlopu przysługującego pracownikowi, a także wypłaty jakiegokolwiek odszkodowania na rzecz pracownika w związku z rozwiązaniem stosunku pracy lub jego wypowiedzeniem stanowią roszczenia uprzywilejowane w odniesieniu do składników majątku pracodawcy, które muszą zostać zaspokojone przed wszelkimi innymi roszczeniami, zarówno uprzywilejowanymi, jak i zabezpieczonymi zastawem:

pod warunkiem że – w każdym przypadku – maksymalna kwota uprzywilejowanego roszczenia nie będzie przekraczała w chwili zgłoszenia roszczenia równowartości minimalnego krajowego wynagrodzenia za pracę należnego za okres sześciu miesięcy”.

Art. 116 ust. 3 ustawy o zabezpieczeniu społecznym stanowi, że:

„Niezależnie od przepisów jakiegokolwiek innej ustawy, roszczenie dyrektora dotyczące dowolnej kwoty należnej z tytułu jakichkolwiek składek klasy pierwszej lub drugiej na mocy niniejszego artykułu stanowi w przypadku składek klasy pierwszej roszczenie uprzywilejowane, którego stopień uprzywilejowania odpowiada stopniowi uprzywilejowania roszczeń pracowników związanych z dochodzeniem wypłaty należnego im wynagrodzenia z majątku pracodawcy, a w przypadku składek klasy drugiej stanowi roszczenie, którego stopień uprzywilejowania odpowiada stopniowi uprzywilejowania roszczeń osoby samozatrudnionej lub prowadzącej działalność na własny rachunek, i musi zostać zaspokojone przed wszelkimi innymi roszczeniami (z wyjątkiem roszczeń dotyczących wynagrodzenia), zarówno uprzywilejowanymi, jak i zabezpieczonymi zastawem”.

Ponadto art. 2088–2095 kodeksu cywilnego szczegółowo regulują hierarchię przywilejów. Stanowią one między innymi, że zadłużenie musi być spłacane zgodnie z kolejnością rejestracji. Zastawy, które zostały zarejestrowane tego samego dnia, będą posiadały taki sam stopień uprzywilejowania.

Jeżeli w toku postępowania upadłościowego okaże się jednak, że składniki majątku spółki są niewystarczające do pokrycia jej zobowiązań, sąd może wydać (i w większości przypadków wyda) postanowienie w sprawie kolejności pokrywania z majątku spółki kosztów, opłat i wydatków poniesionych w związku z rozwiązaniem i likwidacją spółki – w takim przypadku sąd uwzględni następującą ogólną kolejność pokrywania kosztów:

- a) wydatki należycie naliczone lub poniesione przez syndyka lub zarządcę w związku z zachowaniem, likwidacją lub windykacją jakichkolwiek składników majątku spółki;
- b) wszelkie inne wydatki poniesione lub płatności zrealizowane przez syndyka lub z jego upoważnienia, uwzględniając wydatki poniesione lub płatności zrealizowane w związku z prowadzeniem spraw spółki;
- c) w stosownych przypadkach, wynagrodzenie zarządcy tymczasowego;
- d) koszty poniesione przez wnioskodawcę oraz dowolną inną osobę wskazaną we wniosku, które zostały dopuszczone przez sąd;
- e) w stosownych przypadkach, wynagrodzenie specjalnego zarządzającego;
- f) wszelkie kwoty należne na rzecz osoby zatrudnionej w celu sporządzenia bilansu likwidacyjnego lub sprawozdania finansowego lub osoby udzielającej wsparcia przy sporządzaniu takiego bilansu lub sprawozdania;
- g) wszelkie wskazane w postanowieniu sądu środki na pokrycie kosztów wniesienia wniosku o zwolnienie z obowiązku przekazania bilansu likwidacyjnego lub przedłużenie terminu na przekazanie takiego bilansu;
- h) wszelkie niezbędne wydatki poniesione przez zarządcę w toku sprawowanego przez niego zarządu, w tym wszelkie wydatki poniesione przez członków komisji likwidacyjnej lub ich pełnomocników i zatwierdzone przez zarządcę;
- i) wynagrodzenie wszelkich osób zatrudnionych przez zarządcę w celu świadczenia jakichkolwiek usług na rzecz spółki kapitałowej zgodnie z wymaganiami lub zezwoleniami zawartymi w rozdziale 386;
- j) wynagrodzenie syndyka oraz zarządcy.

W toku postępowania upadłościowego zarządca sporządzi sprawozdanie wskazujące kolejność zaspokajania wierzycieli wraz z planem podziału funduszy masy upadłości, które zostaną przedstawione sądowi. Wierzyciele są uprawnieni do zgłaszania uwag, jeżeli nie zgadzają się z treścią takiego sprawozdania, a sąd może zarządzić jego skorygowanie. Sąd ostatecznie zatwierdzi wspomnianą kolejność oraz plan i nakaże zarządcę zaspokojenie roszczeń wierzycieli.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Nie dotyczy.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Przed wszystkim należy podkreślić, że podział funduszy masy upadłości jest uregulowany głównie w art. 531 kodeksu spółek handlowych oraz w przepisach kodeksu cywilnego, w których ustanawia się kolejność zaspokajania wierzycieli obejmującą wierzycieli, którzy są uprzywilejowani na mocy prawa, oraz tych, których wierzytelność jest zabezpieczona zastawem. Są to wierzyciele zabezpieczeni, których zabezpieczenie wynika z przepisów prawa albo z dokumentu urzędowego oraz których kolejność zaspokajania wynika z daty dokonania takiej rejestracji, a także wierzyciele, o których mowa w art. 535 kodeksu spółek handlowych.

Zwykli wierzyciele (którzy nie są zarejestrowanymi wierzycielami) są zaspokajani na zasadzie równorzędności zgodnie z wysokością ich wierzytelności.

Po ogłoszeniu upadłości danej osoby w ciągu dziesięciu dni od takiego ogłoszenia zwołuje się posiedzenie, na którym dokonuje się analizy wierzytelności w obecności sędziego, urzędnika rejestrowego, administratora, upadłego i wierzycieli oraz sporządza spis inwentarza.

Podczas takiego posiedzenia wysłuchuje się upadłego, który proponuje warunki układu. Na posiedzeniu rozstrzyga się, czy rozpatrywana sprawa spełnia wymogi zawarcia układu, w ramach którego wyznacza się część wierzycieli (wierzycieli, którzy nie są wierzycielami zarejestrowanymi ze względu na przywilej, zastaw lub obciążenie) do występowania zamiast wszystkich wierzycieli, przy czym wierzyciele, również indywidualnie, mają prawo do zaskarżenia takiej propozycji w ciągu 8 dni.

Drugiemu posiedzeniu, podczas którego przeprowadza się głosowanie nad układem z wierzycielami, również przewodniczy sędzia, przy czym aby przyjąć przedmiotowy układ, za jego przyjęciem musi zagłosować większość wierzycieli, których wierzytelności stanowią trzy czwarte kwoty uznanej za wymagalną od upadłego;

po zakończeniu tej procedury oraz sporządzeniu spisu inwentarza wszystkich dłużników, zwołuje się kolejne posiedzenie, któremu również przewodniczy sędzia, po należyтым ogłoszeniu zawiadomienia o jego zwołaniu spełniającym warunki określone w przepisach.

Podczas tego posiedzenia każdy wierzyciel przedstawia swoją sprawę, a w przypadku sprzeciwu zgłoszonego przez administratora w odniesieniu do roszczeń któregośkolwiek z wierzycieli wierzyciel musi udowodnić słuszność swoich argumentów administratorowi oraz wierzycielom objętym układem.

14 Jakie są przesłanki oraz skutki zakończenia postępowania upadłościowego (w szczególności w drodze układu)?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

W toku postępowania upadłościowego po dokonaniu przez zarządcę sprzedaży całości majątku spółki kapitałowej lub tak dużej części tego majątku, jaką – zdaniem zarządcy – można było sprzedać bez niepotrzebnego przedłużania postępowania upadłościowego, oraz w stosownych przypadkach po dokonaniu ostatecznej spłaty wierzycieli, a także po potrąceniu wierzytelności udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki i w stosownych przypadkach dokonaniu ostatecznego zwrotu na rzecz udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki oraz przedstawieniu ksiąg rachunkowych dotyczących wydatków spółki kapitałowej, sąd – upewniwszy się co do spełnienia przez zarządcę wymogów określonych w rozdziale 386 i w stosownych przypadkach innych tego rodzaju wymogów, jakie sąd może ustalić, oraz uwzględniając sprawozdanie i wszelkie ewentualne zarzuty podniesione przez któregośkolwiek z wierzycieli, udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki lub którąkolwiek zainteresowaną osobę, zwalnia zarządcę z pełnionej przez niego funkcji.

Sąd postanawia następnie o wykreśleniu firmy spółki kapitałowej z rejestru od dnia wydania postanowienia. Tego rodzaju postanowienie zgłasza się do urzędnika rejestrowego, który dokonuje wykreślenia.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

W art. 329B ust. 12 przewiduje się następujące różne scenariusze w odniesieniu do zakończenia procedury przywracania rentowności:

a) jeżeli w dowolnym momencie w toku procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej po zasięgnięciu opinii wspólnej rady wierzycieli i wspólników spółki nadzorca szczególnie stwierdzi, że kontynuowanie przez spółkę kapitałową przedmiotowej procedury jest bezcelowe, nadzorca szczególnie bezzwłocznie składa do sądu wniosek o zakończenie procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej zawierający szczegółowe i wyczerpujące uzasadnienie swojego stanowiska, a sąd postanawia, że spółka kapitałowa zostanie zlikwidowana przez sąd.

Zastosowanie będzie miała procedura odnosząca się do postępowania upadłościowego, o której mowa w rozdziale 386;

b) jeżeli w dowolnym momencie w toku procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej po zasięgnięciu opinii wspólnej rady wierzycieli i wspólników spółki nadzorca szczególnie stwierdzi, że sytuacja spółki kapitałowej poprawiła się do tego stopnia, iż jest ona w stanie regulować swoje zobowiązania, składa on do sądu wniosek o zakończenie procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej zawierający szczegółowe i wyczerpujące uzasadnienie swojego stanowiska, a sąd wydaje postanowienie o zakończeniu procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej. Jeżeli sąd uwzględni wniosek, może ustanowić wymogi i warunki, jakie uzna za niezbędne w świetle okoliczności sprawy.

W tym przypadku spółka kapitałowa będzie kontynuowała rentowną działalność gospodarczą. Zawieszenie postępowania ustanie, gdy tylko sąd uwzględni wyżej wymieniony wniosek;

c) jeżeli w dowolnym momencie w toku procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej członkowie rady dyrektorów lub wspólnicy podczas nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników upewnią się, że sytuacja spółki kapitałowej poprawiła się do tego stopnia, iż jest ona w stanie regulować swoje zobowiązania, mogą oni złożyć w sądzie wniosek – wraz z odpowiednimi dokumentami i informacjami potwierdzającymi posiadaną przez nich wiedzę – o wydanie przez sąd postanowienia o zakończeniu procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej, a sąd wydaje postanowienie o uwzględnieniu lub oddaleniu wniosku dopiero po przesłuchaniu nadzorcę szczególnego. Jeżeli sąd uwzględni wniosek, może ustanowić wymogi i warunki, jakie uzna za niezbędne w świetle okoliczności sprawy.

Tak jak w poprzednim przypadku, spółka kapitałowa będzie w przyszłości prowadziła rentowną działalność gospodarczą. Zawieszenie postępowania ustanie, gdy tylko sąd uwzględni wyżej wymieniony wniosek;

d) na koniec okresu powołania nadzorca szczególnie składa w sądzie pisemne sprawozdanie końcowe obejmujące jego szczegółowe i wyczerpujące stanowisko oraz uzasadnienie w odniesieniu do tego, czy spółka kapitałowa ma realne perspektywy prowadzenia w przyszłości rentownej działalności gospodarczej w całości lub części oraz czy będzie w przyszłości w stanie regularnie regulować swoje zobowiązania.

Jeżeli w przedstawionym sprawozdaniu końcowym nadzorca szczególnie wyraża opinię, że spółka kapitałowa ma realne perspektywy prowadzenia w przyszłości rentownej działalności gospodarczej w całości lub w części, załącza on dodatkowo precyzyjny i szczegółowy plan przywracania rentowności, który zawiera wszystkie propozycje niezbędne do umożliwienia spółce kontynuowania rentownej działalności gospodarczej wraz z wyjaśnieniami niezbędnymi do przeprowadzenia takiego przywrócenia rentowności, w tym propozycje odnoszące się do zasobów finansowych, zatrzymania pracowników oraz przyszłego zarządzania spółką. We wspomnianym planie przywracania rentowności wyjaśnia się również sposób spłaty całości lub części wierzytelności, niezależnie od tego, czy zawarto dobrowolny układ ze wszystkimi wierzycielami, czy też zaproponowano, by sąd wyraził zgodę na układ, którego nie zatwierdzili wszyscy wierzyciele.

Po otrzymaniu sprawozdania końcowego oraz planu przywracania rentowności sąd może zażądać wyjaśnień i szczegółów, jakie uzna za odpowiednie, które przedstawia się ustnie lub pisemnie, w zależności od decyzji sądu. Następnie sąd może odrzucić zaproponowany plan przywracania rentowności albo przyjąć go i zatwierdzić w całości lub w części, jak również zażądać dokonania w nim zmian. Jeżeli sąd zatwierdzi plan przywracania rentowności przedstawiony przez nadzorcę szczególnego ze zmianami lub bez zmian – w zależności od decyzji sądu – plan przywracania rentowności jest skuteczny i wiążący w odniesieniu do wszystkich zainteresowanych stron do wszystkich celów przewidzianych w prawie. Zawieszenie postępowania ustanie, gdy tylko sąd zatwierdzi plan przywracania rentowności;

e) jeżeli sąd wyda postanowienie o zakończeniu procedury przywracania rentowności spółki kapitałowej ze względu na to, że spółka kapitałowa nie ma realnych perspektyw kontynuowania rentownej działalności gospodarczej i nie będzie w stanie regularnie regulować swoich zobowiązań, sąd zarządzi o jej likwidacji.

Zastosowanie będzie miała procedura odnosząca się do postępowania upadłościowego, o której mowa w rozdziale 386.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

W toku postępowania w związku z niewypłacalnością po dokonaniu przez administratora sprzedaży całości majątku spółki kapitałowej lub tak dużej części tego majątku, jaką – zdaniem administratora – można było sprzedać bez niepotrzebnego przedłużania postępowania w związku z niewypłacalnością, oraz w

stosownych przypadkach po dokonaniu ostatecznej spłaty wierzycieli, a także po potrąceniu wierzytelności udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki i w stosownych przypadkach dokonaniu ostatecznego zwrotu na rzecz udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki oraz przedstawieniu ksiąg rachunkowych dotyczących wydatków spółki kapitałowej, sąd – upewniwszy się co do spełnienia przez administratora wymogów określonych w rozdziale 13 i w stosownych przypadkach innych tego rodzaju wymogów, jakie sąd może ustalić, oraz uwzględniając sprawozdanie i wszelkie ewentualne zarzuty podniesione przez któregośkolwiek z wierzycieli, udziałowców odpowiedzialnych z racji częściowo opłaconych udziałów likwidowanej spółki lub którąkolwiek zainteresowaną osobę, zwalnia administratora z pełnionej przez niego funkcji. Sąd postanawia następnie o wykreśleniu firmy spółki osobowej z rejestru od dnia wydania postanowienia. Tego rodzaju postanowienie zgłasza się do urzędnika rejestrowego, który dokonuje wykreślenia.

Powyższe zasady mają oczywiście zastosowanie do spółek osobowych.

Jeżeli chodzi o przedsiębiorców, w przypadku ogłoszenia upadłości i dokonaniu podziału funduszy masy upadłości upadły, składając wniosek do urzędnika rejestrowego, może wnieść o przesłuchanie przed sędzią, przy czym na ten dzień sąd wzywa również wierzycieli i administratora zaangażowanych w prowadzone postępowanie w celu ustalenia, czy przedsiębiorcy można przywrócić zdolność do prowadzenia działalności handlowej.

Jeżeli taki przedsiębiorca nie działał w złej wierze ani w sposób nieuczciwy, istnieje możliwość przywrócenia mu zdolności do prowadzenia działalności handlowej. Skutkiem takiego przywrócenia jest umorzenie wszelkich wierzytelności, zarówno w odniesieniu do osoby, jak i później nabytego majątku upadłego, jakie mogłyby zostać zgłoszone w jakimkolwiek czasie przed ogłoszeniem niewypłacalności.

15 Jakie prawa przysługują wierzycielom po zakończeniu postępowania upadłościowego?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Zgodnie z rozdz. 386 art. 315 ust. 1 wierzyciel może dochodzić swoich praw wobec dowolnej strony, co do której uznaje się, że prowadziła sprawy spółki z zamiarem oszukania wierzycieli danej spółki lub wierzycieli dowolnej innej osoby lub w dowolnym oszukańskim celu. W tego rodzaju przypadkach w następstwie wniosku złożonego w sądzie sąd może orzec, że wszelkie osoby, które umyślnie prowadziły sprawy spółki w sposób wskazany powyżej, są osobiście odpowiedzialne w sposób nieograniczony za całość lub część długów lub innych zobowiązań spółki.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Żadne przepisy doraźne nie regulują kwestii praw wierzycieli po zakończeniu postępowania upadłościowego.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Po zakończeniu postępowania w związku z niewypłacalnością spółki osobowej lub przedsiębiorcy wierzycielom nie przysługują żadne prawa, chyba że udowodnią, iż przedsiębiorca lub spółka osobowa działali w złej wierze lub w sposób nieuczciwy wobec wierzycieli.

16 Kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Koszty ponosi osoba składająca wniosek o ogłoszenie upadłości albo spółka kapitałowa, w zależności od decyzji sądu.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Koszty postępowania restrukturyzacyjnego (przywrócenia rentowności spółki kapitałowej) ponosi spółka kapitałowa.

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Koszty i wydatki ponosi osoba składająca wniosek lub osoba upadła.

17 Jakie są zasady dotyczące nieważności, zaskarżenia lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli?

Postępowanie upadłościowe (spółki kapitałowe)

Przepisy rozdz. 386 art. 303 przewidują, że przywileje, zastawy (*hypothec*) lub inne obciążenia, przeniesienie własności lub inne rodzaje rozporządzenia majątkiem lub prawami oraz wszelkie płatności, egzekucje lub inne czynności odnoszące się do majątku lub praw dokonane lub przeprowadzone przez spółkę kapitałową lub w stosunku do spółki kapitałowej oraz wszelkie zobowiązania zaciągnięte przez spółkę kapitałową **w terminie sześciu miesięcy od dnia rozwiązania spółki kapitałowej** uznaje się za nieuczciwe uprzywilejowanie wierzycieli niezależnie od tego, czy tego rodzaju transakcja ma charakter odpłatny, czy nieodpłatny, jeżeli jest to transakcja zawierana **poniżej wartości rynkowej** lub jeżeli **zapewnia ona uprzywilejowanie**. W tego rodzaju przypadkach (w przypadku nieuczciwego uprzywilejowania) transakcja jest nieważna.

Zaniżenie wartości definiuje się w następujący sposób:

a) spółka kapitałowa zawiera transakcję poniżej wartości rynkowej, jeżeli:

- (i) spółka kapitałowa dokonuje darowizny lub zawiera transakcję na warunkach, zgodnie z którymi nie otrzyma w zamian żadnej zapłaty; lub
- (ii) spółka kapitałowa zawiera transakcję, w przypadku której wysokość zapłaty w środkach pieniężnych lub w ich odpowiednikach jest znacznie niższa niż wysokość w środkach pieniężnych lub w ich odpowiednikach zapłaty uiszczonej przez spółkę kapitałową.

Uprzywilejowanie definiuje się w następujący sposób:

b) spółka kapitałowa uprzywilejowuje osobę, jeżeli:

- (i) osoba ta jest jednym z wierzycieli spółki kapitałowej, udziela zabezpieczenia lub jest gwarantem w odniesieniu do jakichkolwiek długów spółki kapitałowej lub innych ciążących na niej zobowiązań; oraz
- (ii) spółka kapitałowa podejmuje wszelkie czynności lub zezwala na podjęcie wszelkich czynności, których skutek w obydwu sytuacjach polega na zapewnieniu tej osobie pozycji, która w przypadku likwidacji spółki kapitałowej z powodu upadłości byłaby korzystniejsza niż pozycja, w jakiej znalazłaby się ta osoba w braku działania lub zaniechania.

Wyjątek od powyższego stanowi sytuacja, w której osoba, na rzecz której dokonano, przeprowadzono lub zrealizowano transakcję, udowodni, że nie wiedziała ani nie miała powodu, by przypuszczać, że spółka kapitałowa zostanie rozwiązana z powodu upadłości.

Postępowanie restrukturyzacyjne (przywrócenie rentowności spółki)

Nie istnieją żadne przepisy doraźne regulujące nieważność, możliwość zaskarżenia lub niewykonalność czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym (przywracaniu rentowności spółki kapitałowej).

Postępowanie w związku z niewypłacalnością (spółki osobowe i przedsiębiorcy)

Nie istnieją żadne przepisy doraźne regulujące nieważność, możliwość zaskarżenia lub niewykonalność czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli w postępowaniu upadłościowym lub restrukturyzacyjnym.

Ostatnia aktualizacja: 15/02/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.